

System kontroli wewnętrznej w Mazowieckim Banku Spółdzielczym w Łomiankach

I. CELE I ORGANIZACJA SYSTEMU KONTROLI WEWNĘTRZNEJ

§ 1

Cele systemu kontroli wewnętrznej

W Mazowieckim Banku Spółdzielczym w Łomiankach funkcjonuje system kontroli wewnętrznej, którego celem jest zapewnienie:

- 1) skuteczności i efektywności działania;
- 2) wiarygodności sprawozdawczości finansowej;
- 3) przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem;
- 4) zgodności działania z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.

§ 2

Zasady funkcjonowania Systemu Kontroli Wewnętrznej

System kontroli wewnętrznej funkcjonujący w Mazowieckim Banku Spółdzielczym w Łomiankach oparty jest o rozwiązania wynikające z:

- 1) Ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe;
- 2) Ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających;
- 3) Rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 08 czerwca 2021 r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej oraz polityki wynagrodzeń w bankach
- 4) Rekomendacji H KNF dotyczącej systemu kontroli wewnętrznej w bankach;
- 5) innych powszechnie obowiązujących przepisów prawa oraz dobrych praktyk w zakresie funkcji audytu oraz systemu kontroli wewnętrznej.

§ 3

Funkcja kontroli

1. Na funkcję kontroli składają się:

- 1) mechanizmy kontrolne;
- 2) niezależne monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych;
- 3) raportowanie w ramach funkcji kontroli.

2. Mazowiecki Bank Spółdzielczy w Łomiankach przypisuje kluczowe mechanizmy kontrolne co najmniej procesom istotnym.

3. Mazowiecki Bank Spółdzielczy w Łomiankach zapewnia dokumentację funkcji kontroli w szczególności przez:

- 1) rejestrowanie każdej operacji, transakcji, produktu i usługi oraz opis systemu, procesu, struktury organizacyjnej;
- 2) opis, w formie matrycy funkcji kontroli, powiązania celów, o których mowa w § 1, z procesami w działalności, które przez MBS w Łomiankach zostały uznane za istotne, oraz kluczowymi mechanizmami kontrolnymi i niezależnym monitorowaniem przestrzegania tych mechanizmów kontrolnych.

§ 4

Struktura Systemu Kontroli Wewnętrznej

Funkcjonujący w Mazowieckim Banku Spółdzielczym w Łomiankach system kontroli wewnętrznej zorganizowany jest na trzech niezależnych poziomach:

- 1) pierwszy poziom – zarządzanie ryzykiem w działalności operacyjnej Banku, na podstawie między innymi ustanowionych limitów, zgodności działania z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa, przepisami wewnętrznymi Banku oraz przyjętymi w Banku standardami rynkowymi. Na tym poziomie komórki/jednostki organizacyjne w ramach funkcji kontroli odpowiadają za identyfikację ryzyka, zaprojektowanie i wdrożenie mechanizmów kontrolnych oraz za monitorowanie poziome (weryfikacja bieżąca lub testowanie) przestrzegania mechanizmów kontrolnych w ramach własnej linii.
- 2) drugi poziom – zarządzanie ryzykiem przez pracowników na specjalnie powołanych do tego stanowiskach/komórkach organizacyjnych (niezależnie od zarządzania ryzykiem na I linii) poprzez identyfikację, ocenę, kontrolowanie, monitorowanie i raportowanie ryzyka, a także monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych w ramach własnej linii oraz w stosunku do I linii obrony w ramach monitorowania pionowego. Drugą linię obrony stanowią w Banku komórki organizacyjne mające za zadanie zapewnienie stosowania mechanizmów kontrolnych oraz dokonywanie niezależnego monitorowania ich przestrzegania. Należą do nich: Dyrektor ds. Zgodności, Kontroli i Bezpieczeństwa, Zespół Zgodności, Kontroli i Bezpieczeństwa, Dyrektor Finansowy, Dyrektor ds. Ryzyk i Analiz, Zespół Monitoringu i Klasyfikacji, Zespół Analityków Kredytowych, Zespół Ryzyk i Analiz;
- 3) trzeci poziom – audyt wewnętrzny, mający za zadanie badanie i ocenę, w sposób niezależny i obiektywny, adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem oraz systemu kontroli wewnętrznej, który jest realizowany przez Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.

§ 5

Kontrola realizowana na Poziomie I

1. Kontrola na Poziomie I jest realizowana we własnym zakresie przez Mazowiecki Bank Spółdzielczy w Łomiankach.
2. Celem kontroli realizowanej na Poziomie I jest zapewnienie zgodności wykonywanych czynności z procedurami wewnętrznymi, a także bieżące reagowanie na stwierdzone nieprawidłowości oraz monitorowanie mechanizmów kontrolnych. Kontrola ta obejmuje stanowiska, grupy ludzi lub jednostki organizacyjne odpowiedzialne za realizację zadań przypisanych tej funkcji.
3. Kontrola sprawowana jest w zakresie jakości i poprawności wykonywanych czynności przez każdego pracownika oraz dodatkowo przez osoby z nim współpracujące i jego bezpośredniego przełożonego oraz wszystkie osoby, którym czynności kontrolne wyznaczono w zakresach obowiązków.

§ 6

Kontrola realizowana na Poziomie II

1. Kontrola na Poziomie II jest realizowana we własnym zakresie przez Mazowiecki Bank Spółdzielczy w Łomiankach.
2. Kontrola realizowana na Poziomie II to czynności kontrolne realizowane przez specjalnie dedykowane do tego stanowiska lub komórki organizacyjne Mazowieckiego Banku Spółdzielczego w Łomiankach, niezależne od zarządzania ryzykiem i kontroli wykonywanych na Poziomie I, z zachowaniem zasady braku konfliktu interesów w realizacji czynności kontrolnych.
3. Kontrola, o której mowa w ust. 1 ma charakter ciągły i kompleksowy. Celem kontroli realizowanej na Poziomie II jest ocena skuteczności mechanizmów kontrolnych na Poziomie I i Poziomie II oraz

ocena prawidłowości przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem w działalności Mazowieckiego Banku Spółdzielczego w Łomiankach.

4. W strukturze Mazowieckiego Banku Spółdzielczego w Łomiankach działają adekwatne mechanizmy zapewniające niezależność Zespołu Zgodności Kontroli i Bezpieczeństwa.

§ 7

Kontrola realizowana na Poziomie III

1. Kontrola realizowana na Poziomie III to funkcja audytu wewnętrznego (audyt wewnętrzny) realizowana przez Pion Audytu Spółdzielni, która ma za zadanie badanie i ocenę, w sposób niezależny i obiektywny, adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej Mazowieckiego Banku Spółdzielczego w Łomiankach.
2. Audyt wewnętrzny polega na okresowym badaniu, ocenie i doskonaleniu istniejących wdrożonych mechanizmów kontroli wewnętrznej oraz ich praktycznego stosowania. Audyt wewnętrzny ocenia zarówno zaprojektowanie jak i efektywność kontroli realizowanych na Poziomie I i II, a także ocenia skuteczność i adekwatność systemu zarządzania ryzykiem.
3. W strukturach Spółdzielni działają adekwatne mechanizmy zapewniające niezależność funkcji audytu wewnętrznego.

II. ODPOWIEDZIALNOŚĆ ORGANÓW ZARZĄDZAJĄCYCH I NADZORUJĄCYCH ZA ZAPROJEKTOWANIE, WPROWADZENIE ORAZ ZAPEWNIENIE SKUTECZNEGO I ADEKWATNEGO SYSTEMU KONTROLI WEWNĘTRZNEJ

§ 8

Zarząd Uczestnika

1. Do obowiązków Zarządu Mazowieckiego Banku Spółdzielczego w Łomiankach należy zaprojektowanie, wprowadzenie oraz zapewnienie we wszystkich jednostkach organizacyjnych, stanowiskach organizacyjnych i komórkach organizacyjnych Banku funkcjonowania adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej, który obejmuje funkcję kontroli oraz Zespół Zgodności Kontroli i Bezpieczeństwa.
2. Zarząd Mazowieckiego Banku Spółdzielczego w Łomiankach zapewnia niezależność Zespołowi Zgodności i Bezpieczeństwa oraz zapewnia środki finansowe niezbędne do skutecznego wykonywania zadań oraz systematycznego podnoszenia umiejętności i kwalifikacji pracowników tej komórki.
3. Zarząd Mazowieckiego Banku Spółdzielczego w Łomiankach podejmuje działania mające na celu zapewnienie ciągłości działania systemu kontroli wewnętrznej, w tym właściwej współpracy wszystkich pracowników w ramach funkcji kontroli oraz współpracy z Zespołem Zgodności Kontroli i Bezpieczeństwa oraz Spółdzielnią w ramach realizacji funkcji audytu wewnętrznego, a także zapewnienie dostępu pracownikom realizującym te funkcje do niezbędnych dokumentów źródłowych, w tym zawierających informacje prawnie chronione, w związku z wykonywaniem przez nich obowiązków służbowych.
4. W przypadku wykrycia nieprawidłowości przez system kontroli wewnętrznej, Zarząd Mazowieckiego Banku Spółdzielczego w Łomiankach podejmuje odpowiednie działania w celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości, w tym określone środki naprawcze i dyscyplinujące.

5. W ramach zapewnienia przez system kontroli wewnętrznej przestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych Zarząd Mazowieckiego Banku Spółdzielczego w Łomiankach:
  - 1) odpowiada za efektywne zarządzanie ryzykiem braku zgodności, rozumianym jako ryzyko skutków nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych;
  - 2) odpowiada za opracowanie Polityki Zgodności w Mazowieckim Banku Spółdzielczym w Łomiankach, zapewnienie jej przestrzegania i składanie Komitetowi Audytu oraz Radzie Nadzorczej Banku, raportów w sprawie zarządzania ryzykiem braku zgodności;
  - 3) w przypadku wykrycia nieprawidłowości w stosowaniu Polityki Zgodności w Mazowieckim Banku Spółdzielczym w Łomiankach, podejmuje odpowiednie działania w celu usunięcia tych nieprawidłowości, w tym środki naprawcze lub dyscyplinujące.
6. Zarząd Mazowieckiego Banku Spółdzielczego w Łomiankach, nie rzadziej niż raz w roku, informuje Radę Nadzorczą Banku o sposobie wypełnienia zadań, o których mowa w ust. 5.
7. Zarząd Mazowieckiego Banku Spółdzielczego w Łomiankach informuje Zarząd Spółdzielni o rozpoznaniu istotnych okoliczności, które mogą wpłynąć na adekwatność lub skuteczność systemu kontroli wewnętrznej Banku.

§ 9

Rada Nadzorcza Mazowieckiego Banku Spółdzielczego w Łomiankach

1. Rada Nadzorcza Mazowieckiego Banku Spółdzielczego w Łomiankach sprawuje nadzór nad wprowadzeniem i zapewnieniem funkcjonowania adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej.
2. Rada Nadzorcza Mazowieckiego Banku Spółdzielczego w Łomiankach monitoruje skuteczność systemu kontroli wewnętrznej w oparciu o informacje uzyskane od:
  - 1) Zespołu Zgodności, Kontroli i Bezpieczeństwa,
  - 2) innych komórek pełniących funkcje kontrolne,
  - 3) Zarządu Mazowieckiego Banku Spółdzielczego w Łomiankach,
  - 4) Komitetu Audytu Mazowieckiego Banku Spółdzielczego w Łomiankach,
  - 5) Spółdzielni w ramach realizacji funkcji audytu wewnętrznego.
3. Rada Nadzorcza Mazowieckiego Banku Spółdzielczego w Łomiankach dokonuje corocznej oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej I i II poziomu, w tym corocznej oceny adekwatności i skuteczności funkcji kontroli oraz Zespołu Zgodności Kontroli i Bezpieczeństwa. Ocena dokonywana jest na podstawie:
  - 1) wyników audytu wewnętrznego w danym roku kalendarzowym,
  - 2) wyników kontroli wewnętrznych i zewnętrznych,
  - 3) raportów z działalności audytu wewnętrznego SSOZ BPS,
  - 4) wyników niezależnego monitorowania kluczowych mechanizmów kontrolnych,
  - 5) innych informacji dotyczących adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej w Mazowiecki Banku Spółdzielczym w Łomiankach.
4. Ocena skuteczności i adekwatności realizacji funkcji audytu wewnętrznego jest realizowana wyłącznie przez Radę Nadzorczą Spółdzielni.
5. Rada Nadzorcza przeprowadza oceny, o których mowa w ust. 3, na podstawie opinii Komitetu Audytu.

6. Rada Nadzorcza Mazowieckiego Banku Spółdzielczego w Łomiankach informuje Spółdzielnię o wynikach oceny, o której mowa w ust. 3.
7. W ramach zapewnienia przez system kontroli wewnętrznej przestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych Rada Nadzorcza Mazowieckiego Banku Spółdzielczego:
  - 1) nadzoruje wykonywanie obowiązków przez Zarząd Banku, dotyczących zarządzania ryzykiem braku zgodności;
  - 2) zatwierdza Politykę Zgodności w Mazowieckim Banku Spółdzielczym w Łomiankach;
  - 3) co najmniej raz w roku ocenia stopień efektywności zarządzania ryzykiem braku zgodności przez Mazowiecki Banku Spółdzielczym w Łomiankach.